BÀI TẬP ÔN TẬP **LẬP TRÌNH HỆ THỐNG**

Bài tâp 1. Thực hiện các phép chuyển đổi và tính toán sau:

Bài tập 2. Cho đoạn chương trình:

```
/* Biến val gồm 4 byte đánh thứ tự từ 1 đến 4 */
int val = 0x87654321;
/* pointer trỏ đến ô nhớ lưu trữ biến val */
byte_pointer valp = (byte_pointer) &val;
/* A. hàm trả về byte thứ 1 kể từ địa chỉ ô nhớ */
show_bytes(valp, 1);
/* B. hàm trả về byte thứ 2 kể từ địa chỉ ô nhớ */
show_bytes(valp, 2);
```

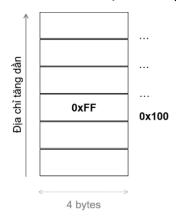
Kết quả trả về của 2 hàm **show_bytes()** sẽ khác nhau như thế nào trong trường hợp chạy trên hệ thống sử dụng little-endian và big-endian?

Hệ thống	show_bytes(valp,1)	show_bytes(valp,2)
Little-endian		
Big-endian		

Bài tâp 3. Giả sử có các giá trị sau đang được lưu trong các ô nhớ và các thanh ghi:

Địa chỉ	Giá trị	Thanh ghi	Giá trị
0x100	0xFF	%eax	0x100
0x104	0xAB	%ecx	0x1
0x108	0x13	%edx	0x3
0x10C	0x11		

a. Hãy điền vào hình minh hoạ bên dưới các địa chỉ và giá trị tương ứng của các ô nhớ.

b. Giả sử ta có câu lệnh **movi [toán hạng x], %ebx** để lấy giá trị dựa trên toán hạng x và đưa vào thanh ghi %ebx. Dựa vào các giá trị trong ô nhớ và thanh ghi ở trên, điền các giá trị sẽ lấy được nếu sử dụng các toán hạng sau:

Toán hạng x	Giá trị lấy được
%eax	Giá trị lưu trong thanh ghi eax: 0x100
0x104	
\$0x108	
(%eax)	
4(%eax)	
9(%eax, %edx)	
0xFC(,%ecx,4)	
(%eax, %edx, 4)	

c. Điền vào chỗ trống ảnh hưởng của những câu lệnh dưới đây, bao gồm thanh ghi/ô nhớ nào bị thay đổi giá trị và giá trị đó là bao nhiêu?
Lưu ý: Giá trị các thanh ghi/ô nhớ ở mỗi câu lệnh vẫn lấy từ bảng trên.

Câu lệnh	Thanh ghi/ô nhớ bị thay đổi	Giá trị
addl %ecx, (%eax)	Ô nhớ có địa chỉ 0x100	0xFF + 0x1 = 0x100
imull \$16, (%eax, %edx, 4)	Ô nhớ có địa chỉ	
subl %edx, %eax		
movi (%eax, %edx, 4), %eax		
leal (%eax, %edx, 4), %eax		

Bài tâp 4. Giả sử người lập trình mong muốn tạo ra mã assembly của hàm C sau:

Cho đoạn mã assembly bên dưới thực hiện việc dịch bit và đưa giá trị cuối cùng của x vào thanh ghi **%eax**. Biến x và n được đặt ở các vị trí **%ebp + 8** và **%ebp + 12**. Hãy điền các câu lệnh assembly còn thiếu để thực hiện đúng chức năng của hàm C trên.

Lưu ý: các lệnh sarl và sall chỉ hỗ trợ sử dụng các thanh ghi 8-bit để lưu số bit cần shift.

Bài tập 5. Cho đoạn mã assembly như bên dưới:

x lưu tại ô nhớ (%ebp + 8), y lưu tại ô nhớ (%ebp + 12), z lưu tại ô nhớ (%ebp + 16), giá trị trả về lưu trong thanh ghi %eax

```
movl 8(%ebp), %ecx
movl 12(%ebp), %eax
imull %ecx, %eax
subl %ecx, %eax
leal (%eax,%eax,4), %eax
addl 16(%ebp), %eax
sarl $2, %eax
```

Dựa vào mã assembly, điền vào những phần còn trống trong các hàm C tương ứng của nó dưới đây:

a. Hàm arith() phiên bản 1

```
int arith(int x, int y, int z)
2
3
       int t1 = .....;
4
       int t2 = .....
5
       int t3 = .....
       int t4 = .....;
6
7
       int t5 = .....;
       return t5;
8
9
 }
```

b. Hàm **arith()** phiên bản 2 (rút gọn)

```
1 int arith(int x, int y, int z)
2 {
3    int t1 = .....;
4    return t1;
5 }
```

Bài tâp 6. Cho đoạn mã assembly dưới đây được tạo bởi GCC:

x lưu tại ô nhớ (%ebp+8), y lưu tại ô nhớ (%ebp+12)

```
1
       movi 8(%ebp), %eax
2
       movl 12(%ebp), %edx
3
       cmpl $-3, %eax
4
       jge .L2
5
       cmpl %edx, %eax
6
       ile .L3
7
      imull %edx, %eax
8
       jmp .L4
9
  .L3:
10
       leal
             (%edx,%eax), %eax
11
       jmp .L4
12 .L2:
13
      cmpl $2, %eax
14
       jg .L5
15
       xorl
             %edx, %eax
16
       jmp .L4
17 .L5:
18
       subl %edx, %eax
19 .L4:
```

a. Dưới đây là đoạn mã C tương ứng với đoạn mã assembly trên, trong đó giá trị cuối cùng của val được lưu trong %eax để trả về tại .L4. Hãy điền các vị trí còn trống?

(Lưu ý: bài tập này có nhiều đáp án có thể thoả mãn đoạn code C bên dưới)

```
1
   int test(int x, int y) {
2
        int val = .....;
3
        if ( ..... ) {
             if ( ..... )
4
                   val = .....;
5
6
             else
7
                   val = .....
        } else if ( ..... )
8
            val = .....;
9
10
        return val;
11 }
```

- **b.** Giả sử với tham số **x** = **4**, **y** = **2**. Khi đó **val** =
- c. Giả sử với tham số x = 1, y = 9. Khi đó $val = \dots$

Bài tâp 7. Cho đoạn mã assembly như bên dưới: x lưu tại ô nhớ (%ebp+8)

```
1
      movl 8(%ebp), %ebx
2
      movl $0, %eax
3
      movl $0, %ecx
4
  .L13:
5
      leal
             (%eax,%eax), %edx
      movl %ebx, %eax
6
7
      andl $1, %eax
            %edx, %eax
8
      orl
9
      shrl
            %ebx
10
      addl $1, %ecx
      cmpl $32, %ecx
11
12
      jne .L13
```

Dưới đây là đoạn mã C tương ứng với đoạn mã assembly. Biết giá trị cuối cùng của **val** được lưu trong **%eax** để trả về sau khi thoát vòng lặp **for**. Hãy điền vào vị trí còn trống?

```
int fun_b(unsigned x) {
2
     int val = 0;
3
     int i;
4
     for (.....) {
5
        6
        .....
7
     }
8
     return val;
9
  }
```

Bài tập 8. Cho hàm C như sau:

```
int my function()
2
   {
3
        int first_var = 0;
4
        int second_var = 0xdeadbeef;
5
        char str[2] = ?;
6
7
        char buf[10];
8
        gets(buf);
9
        return len(buf);
10 }
```

GCC tạo ra mã assembly tương ứng như sau:

```
.LC0:
1
2
       .byte 0x68,0x69,0x74,0x68,0x75,0x0
3
   my_function:
4
       pushl %ebp
5
              %esp,%ebp
       movl
6
              $24,%esp
       subl
7
       movi $0,-4(%ebp)
8
       movl
              $0xdeadbeef,-8(%ebp)
9
       movw .LC0,%dx
10
       movw %dx,-12(%ebp)
11
       leal
              -24(%ebp),%eax
12
       push! %eax
13
       call
              gets
14
              -24(%ebp),%eax
       leal
15
       pushl %eax
16
       call
              len
17
       leave
18
       ret
```

Giả sử hàm my_function bắt đầu thực thi với những giá trị thanh ghi như sau:

Thanh ghi	Giá trị
%esp	0x800168
%ebp	0x800180

Biết .LC0 là label của 1 vùng nhớ.

a. Giá trị của thanh ghi **%ebp** sau khi thực thi dòng lệnh assembly thứ 5? Giải thích.

	Giá trị của thanh ghi %esp sau khi thực thi dòng lệnh assembly thứ 6? Giải thích.
	Hàm my_function có 1 biến cục bộ str, là 1 mảng char gồm 2 ký tự. Quan sát mâ assembly, hãy cho biết 2 ký tự được gán cho mảng str là gì?
	Xác định địa chỉ cụ thể của vị trí sẽ lưu chuỗi input nhận về từ hàm gets() ? Giải thích?
e.	Giả sử khi gọi gets ở dòng code assembly thứ 13, nhận được 1 chuỗi "Hello world" Vẽ stack frame của my_function ngay sau khi hàm gets trả về. <u>Lưu ý:</u> Cần chú thích <u>địa chỉ, giá trị của các ô nhớ</u> trong stack frame của my_function , bao gồm cả các ô nhớ chứa biến cục bộ, tham số và chuỗi đã nhập với gets .

	Bài tập ôn tập – Lập trình hệ thống
•••	
•••	
•••	
•••	
f.	gets không giới hạn độ dài chuỗi mà nó nhận. Dựa vào stack frame của my_function đã vẽ, hãy tìm độ dài tối đa của buf (số ký tự) sao cho khi nhập vẫr chưa ghi đè lên bất kỳ ô nhớ quan trọng nào trong stack của my_function?
•••	
•••	
•••	
•••	
g.	Chương trình có thể có lỗ hổng buffer overflow. Thử tìm một chuỗi buf sao cho có thể ghi đè lên biến cục bộ second_var một giá trị mới là 0xABDCEF .
•••	
•••	
•••	
•••	

```
Bài tâp 9. Cho các định nghĩa sau trong code C, với giá trị N chưa biết.
      # define N?
      void matrix_set_val(int A[N][N], int val)
   3
      {
             int i;
   4
             for (i = 0 ; i < N; i++)
   5
   6
                   A[i][i] = val;
   7
Và đoạn code assembly tương ứng được tạo bởi GCC:
   Địa chỉ mảng A lưu tại ô nhớ (%ebp+8), giá trị val lưu tại ô nhớ (%ebp+12)
         movi 8(%ebp), %ecx
         movl 12(%ebp), %edx
   2
   3
         movl $0, %eax
      .L14:
   4
         movl %edx, (%ecx,%eax)
   5
         addl $68, %eax
   7
         cmpl $1088, %eax
   8
         jne
               .L14
Hãy phân tích đoạn mã assembly trên và xác định giá trị của N?
```

<u>Bài tập 10.</u> Cho struct có định nghĩa như bên dưới trong Linux 32-bit, có yêu cầu alignment.
<pre>1 typedef struct { 2 short a[4]; 3 char b; 4 int c; 5 } str1;</pre>
Một hàm func được dùng để truy gán giá trị cho các thành phần a[i] của struct và trả về giá trị của thành phần c như bên dưới.
<pre>1 int func(int i, int val) 2 { 3 volatile struct1 s; 4 s.d = 1; 5 s.a[i] = val; 6 return s.d; 7 }</pre>
a. Vẽ hình minh họa việc cấp phát struct trên trong bộ nhớ? b. Tổng kích thước của struct trên là bao nhiêu?
c. Tìm giá trị trả về của hàm func với các tham số sau? Giải thích các thay đổi có trong vùng nhớ của struct?
Giả định chương trình được biên dịch với compiler chỉ warning khi có truy xuất ngoài mảng, vẫn cho chương trình chạy bình thường. • func(2, 2)
• func(4, 2)
• func(5, 2)

Bài tâp 11. Cho 2 định nghĩa struct với 2 giá trị A và B chưa biết.

1	typed	ef struct {							
2		<pre>short x[A][B];</pre>	/* Hằng số	Α٠	và B	chưa biể	et */		
3		int y;							
4	} str1;								
5									
6	typed	ef struct {							
7		char array[B];							
8		int t;							
9		short s[B];							
10		int u;							
11	} str2;								
Cł	no đoạn	code C cùng đoạn mã asse	embly tươn	gứ	ng nh	nư bên c	lưới:		
1	void s	etVal(str1 *p, str2 *q)	-	5	setVa	l:			
2	{		2	2	m	ovl 12(9	%ebp),	%eax	
3		int $v1 = q->t$;	3	3	m	ovl 36(9	%eax),	%edx	
4		int $v2 = q->u$;	4	1	ac	ddl 12(%	eax), %	%edx	
5		p->y = v1+v2;	Ę	5	m	ovl 8(%	ebp), %	eax	
6	}		6	5	m	ovl %ed	lx, 92(%	6eax)	
		ng quan giữa 2 đoạn mã C ⁄à có yêu cầu alignment.	va assemi						
			•••••						
								•••••	•••••
	•••••								•••••

Bài tập 12. Cho 2 file main.c và fib.c như sau.

```
/* main.c */
1. void fib (int n);
2. int main (int argc, char** argv) {
3.
       int n = 0;
4.
       sscanf(argv[1], "%d", &n);
5.
       fib(n);
6.
/* fib.c */
1. #define N 16
2. static unsigned int ring[3][N];
3. static void print bignat (unsigned int* a) {
       int i;
5.
       . . .
6.
7. void fib (int n) {
8.
      int i, carry;
9.
       . . .
10.
```

Hoàn thành bảng sau về các symbol có trong symbol table có trong 2 mô-đun main.o và fib.o, xác định các symbol là *local/global* hay *external*, *strong* hay *weak*.

- Ghi '-' ở cả 2 cột nếu tên không có trong symbol table của mô-đun tương ứng.
- Ghi N/A ở cột **Strong hay weak** nếu loại symbol là local.

Symbol table của main.o

Tên symbol	Loại symbol	Strong hay weak
main		
fib		
n		

Symbol table của fib.o

Tên symbol	Loại symbol	Strong hay weak
ring		
print_bignat		
fib		
canary		